

Tarih: 28 Ocak 2022
Sayı: 118

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
Bilirkişilik Daire Başkanlığı
ANKARA

Genel Müdürlüğünüze bağlı Bilirkişilik Daire Başkanlığı tarafından 25.01.2022 tarihinde “2022 Yılı Bilirkişilik Başvuru Usul Ve Esasları İle Bilirkişiliğe Kabule İlişkin Duyuru” yayımlanmıştır.

Söz konusu duyurunun bazı maddeleri meslek alanlarımıza müdahale noktasında ciddi sıkıntılar içermektedir. Şöyle ki;

Duyuruda temel eğitimden ve yeni başvurular için temel eğitim açılması hususundan hiç bahsedilmemektedir. Bilindiği üzere 2019 – 2020 - 2021 yıllarında Bilirkişilik başvuruları açılmamış olduğundan üyelerimizden eğitim açılması konusunda talep gelmemiş dolayısıyla da temel eğitimler düzenlenmemiştir. An itibariyle Temel Bilirkişi Eğitimi alıp bilirkişilik başvurusu yapmak isteyen kişileri sistemin dışında kalacaktır. Bu bağlamda, hak kayıplarının önüne geçmek için acilen Bilirkişilik Temel Eğitimleri için öngörülen bir süre sonrasında bilirkişilik başvurusu alınabilecek şekilde yeni bir takvim çerçevesinde düzenleme yapılmalı ve ilan edilmelidir. Bu konuda kişiler arasında eşitlik sağlanmalıdır.

Duyurunun “**Başvuru Usulü**” başlığı altında yer alan 5. Maddesinde (duyuru eki Temel ve Alt Uzmanlık alanları listesi baz alınarak) “**Başvuru sırasında en fazla üç temel uzmanlık alanı ve seçilen her bir temel uzmanlık alanında en fazla üç alt uzmanlık alanına kayıt olmak için başvuru yapılabilir.**” denilmek suretiyle bilirkişilik yapacak üyelerimizin uzmanlık alanlarına sayısal bir sınırlama getirilmiştir.

Bilirkişilik Kanunu ve Yönetmeliğinin yayımlanmasından sonra çeşitli vesilelerle Bakanlığınızla yürüttüğümüz ortak çalışmalarda pek çok kez ifade ettiğimiz üzere, hali hazırda üniversitelerimizin çoğunda çağdaş, nitelikli ve bilimsel mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı eğitimi verilememektedir. Bu gerçeklik TMMOB ve bağlı odalarına, toplumun güvenliğini, sağlığını ve gönencini koruma anlayışının bir gereği olarak, üyelerinin mesleki yeterliliğın belirlenmesi, geliştirilmesi ve belgelenmesi noktasında önemli bir sorumluluk yüklemiştir. TMMOB ve bağlı odaları, kuruluş yılı olan 1954 yılından bu yana mesleki yeterliliğın belgelendirilmesine yönelik meslek içi eğitimler planlamakta,

mesleğin uygulama alanlarında **tamamlayıcı nitelikte** teorik ve uygulamalı eğitimler vermektedir.

Öte yandan meslek odalarımız mühendis ve mimarların iş deneyimlerini takip etmekle ve onların sicilini tutmakla da yükümlüdür. Bu bağlamda TMMOB ve bağlı odaları, üyelerimizin uzmanlıkları veya alt uzmanlıklarının belirlenmesinde yetkilidir. Bakanlığınıza bu güne değin verdiğimiz gerek yazılı gerekse sözlü görüşlerde bu konudaki hassasiyetimizin altı kalın çizgilerle çizilmiş, bilirkişilik başvurularında uzmanlık ve alt uzmanlık alanlarında “mesleki yeterliklerinin” belirlenmesi/belgelenmesi noktasında Odalarımız tarafından düzenlenen meslek içi eğitimlere katılım ve belgelendirme şartı aranması gerektiği defalarca vurgulanmış; hazırlanan listelerin ilan edilmeden önce ilgili meslek odalarına gönderilerek kontrollerinin sağlanması ve daha sonra ilan edilmesi önerisinde bulunulmuştur.

Ancak Bilirkişilik Daire Başkanlığının son duyurusundan görüldüğü üzere, önerilerimiz dikkate alınmadığı gibi hiçbir bilimsel /teknik bilgiye dayanmaksızın uzmanlık alanları seçiminde bir sayı sınırlamasına gidildiği görülmektedir.

Bir meslek mensubunun mesleğinin her alanında mesleki yeterliliğe sahip olamayacağı açıktır. Ancak mühendis, mimar ve şehir plancı bilirkişilerin uzmanlık/alt uzmanlık alanlarına yönelik bir sınırlama söz konusu edilecekse bu sınırlamaların ilgili meslek odaları ile bir araya gelerek yapılan teknik bir çalışma sonunda belirlenmesinin daha uygun bir yöntem olduğu görüşünderiz.

Bu noktada tebliğin hazırlanma aşamasında toplanan Danışma Kuruluna, kurulun bileşenlerinden biri olan TMMOB temsilcisinin çağrılmamasının uygun bir yöntem olmadığı şeklinde değerlendirdiğimizin bilinmesini isteriz.

Sayı sınırlamasından bağımsız olarak, madde içeriğindeki “***en fazla üç temel uzmanlık alanı ve seçilen her bir temel uzmanlık alanında en fazla üç alt uzmanlık alanı***” ifadesi her ne kadar ortak mesleki alanlarda seçim yapabilmeye olanak tanımayı amaçlasa da, kendi meslek alanından seçilen alt uzmanlık alanlarının diğer alanlardan seçilen uzmanlık alanlarına göre 1/3 oranında olması hasebiyle bir mantık hatasına işaret etmektedir. Zira bu bakış açısına göre mühendis, mimar ve şehir plancıları kendi meslek alanları yerine diğer mesleki alanlarda uzmanlaşmayı tercih etmektedir. Bu mantık hatası bilirkişi atamalarında ciddi bir karmaşaya neden olabilecektir.

Duyurunun “**Başvuruya eklenecek belgeler**” başlığı altında yer alan 3. Maddesinde “Hali hazırda bölge bilirkişi listelerine Bilirkişilik Kanununun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince üç yıllığına kaydedilmiş olup süresi dolduğundan yenileme talebinde bulunacaklarda **temel ve alt uzmanlık alanı sınırlaması nedeniyle mesleki tecrübe ve fiili çalışma şartı yeniden değerlendirileceğinden** yenileme talebine başvuru uzmanlık alanında mesleki tecrübe ve fiili çalışma şartının ispatına yarar bilgi ve belgelerin eksiksiz bir şekilde eklenmesine dikkat edilmelidir.” denilmek suretiyle bir önceki başvuru döneminde idareye sunulan tüm bilgi ve belgeler yok sayılmıştır.

Bakanlık üç yıl önce istediği belgelere göre uygun bulduğu mesleki yeterliliğe ve fiili çalışma şartının ispatına ilişkin bilgi ve belgeleri bugün yeniden sorgulama ihtiyacını ortaya koyduğundan bu madde tarafımızca çelişkili bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Hatırlanacağı üzere Birliğimiz ve bağlı Odalarımız 2018 yılı bilirkişilik başvurularının değerlendirilme sürecinde bilgi ve belgelerin yeterince dikkatli taranmadığı, lisans diploması dahi olmayan kişilerin bilirkişilik liselerine dahil edildiği, usulsüz ve liyakatsiz bir şekilde bilirkişilik yapan pek çok kişi olduğu yönündeki şikayetleri Bakanlığınıza sunmuştur. Geçmiş başvuruların bu bağlamda tekrar gözden geçirilmesinde fayda bulunmaktadır. Bunun dışında ise sadece mevcut uzmanlık/alt uzmanlık alanlarından farklı bir uzmanlık/alt uzmanlık alanı talebi olması durumunda yeni alana ilişkin bilgi ve belgeler istenmeli, mevcut durumun korunması durumunda ilk başvuruda sunulan evraklar geçerli kabul edilmelidir. Hatta bir adım ileriye gidilerek Kanunun üç yıllık uygulama sürecinde kayıtlara giren bilirkişi raporları da deneyim ve uzmanlığı belirleyen bir belge olarak değerlendirilmelidir.

Duyuruda “6754 sayılı *Bilirkişilik Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri uyarınca, EK-1 de yer alan temel ve alt uzmanlık alanlarında, EK-2 de aranan nitelikleri taşıyanlar arasından aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre bilirkişilik bölge kurulları tarafından bilirkişilik başvuruları alınacaktır.*” denilerek, **05 Kamulaştırma, 16 Kentsel Dönüşüm ve 17 Gayrimenkul ve Varlık Değerleme** başlıklı uzmanlık alanlarında aranan nitelikler içerisinde SPK lisansına sahip olan kişilerin kamulaştırma dışında bilirkişi kurullarında Gayrimenkul Değerleme Uzmanı olarak yer almak için mutlaka bir değerlendirme şirketinde tam zamanlı ya da sözleşmeli olarak çalışmak zorunda olmaları şartı getirilmiştir. Bu durum memurların, serbest çalışanların veya bir değerlendirme şirketinde değerlendirme hizmeti vermeyen ancak kendi başına çalışanların SPK lisansına sahip olsalar dahi bilirkişilik alanında Gayrimenkul Değerleme Uzmanı olarak görev alamayacakları anlamına gelmekte olup, bu durum gayrimenkul değerlendirme alanındaki bilirkişilik müessesesini tamamen şirketlerin insafına ve tekeline teslim eden, gelecekte çok büyük problemlere neden olabilecek bir husustur. Gayrimenkul değerlendirme alanlarında bağımsız SPK lisans sahibi kişilerin yanı sıra odaların meslek içi eğitimlerine katılarak belge alan deneyimli mühendis, mimar ve şehir plancıları tarafından da bilirkişi olarak görev yapılabilmesinin önü açılmalıdır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız çerçevede 31 Ocak 2022 tarihinde başlayacak başvuruların ötelenmesi ve 2022 yılı bilirkişilik başvuru usul ve esaslarının uyarı ve itirazlarımız dikkate alınarak ortak bir çalışmayla yeniden düzenlenmesi hususlarını bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Dersim GÜL
Genel Sekreter